	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Издание: П Дата: 10.01.2012 г. Страница 1 от 8 стр.

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ПЛЕВЕН
ФАКУЛТЕТ „ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ”

ОДОБРЯВАМ:
Декан на ФОЗ
(Проф. д-р С. Янкуловска, д.м.н.)

ВЛИЗА В СИЛА
ОТ УЧЕБНАТА 2019/2020 Г.

УЧЕБНА ПРОГРАМА

ПО

„ПСИХОЛОГИЯ”

ЗА ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННА СТЕПЕН
„БАКАЛАВЪР”

СПЕЦИАЛНОСТ:
„УПРАВЛЕНИЕ НА ЗДРАВНИТЕ ГРИЖИ”

ЗАДОЧНО ОБУЧЕНИЕ

ПЛЕВЕН

2019 г.

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Издание: П
		Дата: 10.01.2012 г.
		Страница 2 от 8 стр.

По държавни изисквания - задължителна

По учебен план на МУ - Плевен - задължителна

Учебен семестър: Втори

Хорариум: 25 часа лекции

Брой кредити: 4

Преподавател:

• Доц. Силвия Цветкова, Магистър по обществено здраве и здравен мениджмънт, Магистър по дефектология /специалност логопедия, Магистър по педагогика, Доктор по психология (Област на висшето образование 3. Социални, стопански и правни науки, Професионално направление 3.2. Психология, шифър на научната специалност 05.06.20 - ВАК), Доцент по психология (Област на висшето образование 3. Социални, стопански и правни науки, Професионално направление 3.2. Психология, шифър на научната специалност 05.06.05 – ВАК). Сертифицирана за лицензирано използване на психологически методики, с редица квалификационни и тематични курсове в областта на психологията; завършено теоретично обучение по транзакционен анализ и класическа хипноза – европейски сертификати. Ректорат 2, ст. 218А, ет.3, тел. 064/884-171.

1. АНОТАЦИЯ:

Психологията е една от древните, интересни, сложни и важни за човека науки. В основата на нейното развитие лежи постоянно засилващият се интерес към природата на човешкото битие, факторите за развитието на човешкото общество, особеностите на взаимодействието между хората. Понастоящем са признати десетки, обособени като самостоятелни научни направления в областта на психологията. Многообразието и специфичността на всяко от тях се основава на психологическите основи, залегнали тематично в академичната дисциплина.

Дисциплината поставя основите на знания, които имат задължителен характер по ЕДИ и които са необходими в професионалната и житейската практика на завършващите студенти. Въз основа на тези знания, студентите изучават по учебен план други дисциплини, имащи пряко или косвено отношение към психологията.

Основната цел на обучението при студентите бакалаври специалност “Управление на здравните грижи” е да се осигурят базисни научни знания по психология, които обезпечават цялостната им подготовка по специалността.

С изучаване на дисциплината студентите трябва да получат теоретична подготовка за структурния характер на психиката, чрез ясно диференциране на обекта и предмета на дисциплината; за методологията и методите за изследване на личностните параметри и характеристики на индивидите. От съвременни позиции се изучават проблемите за насочеността на личността; потребностите и мотивите – в житейски и в професионално-трудова аспект; способностите, характера и темперамента. Подчертано внимание се отделя на темите за психологията на социалните общности и групи, конфликтните ситуации и стратегиите за преодоляването им, когнитивните процеси и особеностите на проявлението им в контекста на личното. В хода на лекционния курс се развива психологическата култура и мотивира професионалната насоченост на студентите. В края на обучението студентите трябва да имат познания за научния статут на психологията, нейните функции, специфични понятия и конкретни изисквания в сферата на познанието. В този смисъл акцент при обучението по дисциплината се поставя както върху историческите, така и върху съвременните концепции и теории за разглеждане и изследване на психиката.

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Издание: П Дата: 10.01.2012 г. Страница 3 от 8 стр.

От главната цел произтичат следните **задачи** към студентите:

- Правилно да се ориентират в учебното съдържание, разбирайки интердисциплинарния му характер
- Правилно да разбират, използват гъвкаво съдържанието на представените теми
- Да се ориентират добре във важните моменти на учебното съдържание
- Правилно да интерпретират интегративните връзки на психологията и останалите изучавани дисциплини

2. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

В резултат от обучението си и самоподготовката си, студентите-бакалаври трябва да добият **нови знания за:**

- научния статут на психологията
- историческите етапи и теории
- психичните явления и функции на психиката
- групите методи, съобразно основните направления в психологията
- психология на личността
- когнитивните процеси
- природо-типологичната основа на личността
- психология на различните социални групи
- психология на общуването
- самоконтрол и защитни механизми на личността
- психическо здраве

След изпълнение на предвидените по дисциплината часове, студентите следва **да изградят умения:**

- Да се ориентират в базисните знания, които са предоставени в учебното съдържание
- Да прилагат на практика знанията, получени от дисциплината по отношение на себе си и на околните
- Да се ориентират адекватно и правилно интерпретират ситуации и явления от областта на психология
- Да развият умения за самоанализ, обективизация на самооценката, самоорганизация, самокритичност
- Да прилагат на практика подходи за оптимизиране на професионалните си функции и дейности, усъвършенствайки рефлексивните си умения
- Да умеят да извършват самоанализ и на тази основа да се самоусъвършенстват и саморазвиват, повишавайки своите компетенции, квалификация, екипни качества и умения
- Да оптимизират комуникативните си умения, включително и поведенческите си реакции при конфликти и кризи, познавайки психологическите механизми за защита и екипна ефективност

3. ФОРМИ НА ОБУЧЕНИЕ:

- Лекции;
- Самоподготовка;
- Консултации.

4. МЕТОДИ НА ОБУЧЕНИЕ:

- Лекционно изложение;
- Решаване на казуси

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Издание: П
		Дата: 10.01.2012 г.
		Страница 4 от 8 стр.

- Инструкция;
- Работа с учебни материали;
- Самостоятелна подготовка;
- Писмено изпитване

Акценти в методите:

Лекционното изложение е основен метод за даване на нови знания по учебната дисциплина. Те се водят с целия курс студенти и се осигуряват от презентационни, пълнотекстови материали. Презентационните материали се представят чрез видеопроектори в лекционната зала. Материалите от лекционния курс се интегрират в пълен обем. Те се предоставят на студентите.

Работа с учебни материали. За повишаване качеството на обучение е предоставено съдържанието на учебник по дисциплината: „Увод в психологията”, с автор доц. Цветкова. Освен тези материали са интегрирани допълнителни материали – презентации за всяка от темите от лекционния курс, така също и конспект за провеждане на семестриален изпит.

Писменото изпитване е метод, посредством който се проверяват знанията и уменията на студентите по дисциплината посредством въпросник, съдържащ отворен и затворен тип въпроси и който синтезира темите от конспекта. Въпросникът за контрол на знанията съдържа затворен тип въпроси само с едно или повече от едно верни твърдения, както и въпроси, които изискват допълване със собствен текст.

Семестриалният изпит се реализира само в присъствена форма и се контролира от преподавателя.

5. ТЕМАТИЧНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА УЧЕБНИЯ МАТЕРИАЛ

Табл. 1.

№	ТЕМАТИЧЕН ПЛАН НА НА ЛЕКЦИИТЕ ПО „ПСИХОЛОГИЯ”	Ча- сове
1	Психологията като научна област.	2
2	Методология и методи на психологията.	2
3	Психология на личността. Потребности и мотиви.	2
4	Дейностни характеристики на личността.	2
5	Способности. Темперамент.	2
6	Природно-типологична основа на личността.	2
7	Волева сфера. Воля. Характер.	2
8	Познавателна сфера на личността. Внимание.	1
9	Усещания. Възприятия.	2
10	Памет. Мислене.	2
11	Реч.	2
12	Психология на социалната общност.	2
13	Психическо здраве. Защитни бариери при човека.	2
	ОБЩО	25

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Издание: П
		Дата: 10.01.2012 г.
		Страница 5 от 8 стр.

6. ТЕЗИСИ НА ЛЕКЦИИТЕ ПО „ПСИХОЛОГИЯ”

1. Психологията като научна област (2 ч.). Историческо развитие. Етапи в развитието на психологията. Предмет и обект на психологията през различните исторически етапи. Системна структура на психологията. Структура и функции на психиката. Класификация на психическите явления (психически процеси, психически състояния, психически свойства). Съвременната психология и другите науки. Определяне мястото на съвременната психология в системата на науките чрез подчертаване на процесите на взаимодействие и приносите ѝ за развитието на другите науки.

2. Методология и методи на психологията. (2 ч.). Методология. Методологията разглежда принципите на общите и частни науки, разработва общонаучни образци при поставен проблем. Методологията е не само наука, но и система за регулиране на човешкото познание. В тази система се определят нива и връзки. Принципи на психологията. Групи методи. Хипотеза на психологическите изследвания. Променливи в психологическия експеримент.

3. Психология на личността. Потребности и мотиви. (2 ч.). Структура на личността. Личност - индивид. Биологично и социално развитие. За да съставлява индивидът конкретна личност, той трябва да се прояви като носител на определени и характерни свойства в хода на взаимодействията си с обществената среда. Теории и подходи за изучаване на личността. Развитието на личността се разглежда и разисква от различни теоретични позиции. Съзнание, субективност. Аз-концепция. Потребности и мотиви. Потребности. Класификация на потребностите. Мотиви – етапи на формиране на мотивите. Видове мотиви.

4. Дейностни характеристики на личността. (2 ч.). Дейност - дефиниране. Структура на дейността. Управление на дейността. Основни видове дейност. Поведение. Поведението като психофизиологически феномен. Рисково поведение. Асоциално поведение.

5. Способности. Темперамент. (2 ч.). Понятие за способности. Генезис на способностите. Структура на способностите. Патология на способностите. Майсторство и талант. Темперамент - дефиниране. Основни свойства на темперамента. Характеристика на основните видове темперамент – сравнителен анализ.

6. Природно-типологична основа на личността. 2 ч.). Характеристика на природо-типологичната сфера. Емоции и чувства. Функции на емоционалната сфера. Теории за емоциите. Видове емоционални състояния. Проява на чувствата. Особенности на чувствата. Индивидуални особености на емоционалната сфера.

7. Волева сфера. Воля. Характер. (2 ч.). Фундамент за развитие на волята. Структура на волевия акт. Характеристика на волевия процес. Волевият процес е отражение на индивидуалното и съответства на установените относително устойчиви компоненти на личността. Изграждане на волеви качества. Общо понятие за характер. Характер и нрави. Основни свойства на характера. Структура на характера. Типове характер.

8. Познавателна сфера на личността. Внимание. (1 ч.). В психичната дейност вниманието заема особено място. То се явява регулиращ и организиращ психичната дейност механизъм и без притежава познавателен характер, обезпечава протичането на познавателната дейност. Вниманието се определя като будност на съзнанието за

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
		Издание: П
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Дата: 10.01.2012 г.
		Страница 6 от 8 стр.

извършване на всяка дейност. Структура на вниманието. Видове внимание. Основни свойства на вниманието.

9. Усещания. Възприятия.(2 ч.). Класификация на усещанията. Общи закономерности. Нарушения на усещанията. Основни свойства на възприятията. Видове възприятия. Възприемане на пространството, времето и движението. Илюзии, халюцинации. Индивидуални особености на възприятията.

10. Памет. Мислене. (2 ч.). Дефиниране. Характеристика на паметта. Класификация – видове памет. Паметов процес. Фактори, повлияващи запомнянето. Индивидуални паметови особености. Особености на мисловния процес. Мислене и решаване на задачи. Структура на мисловния процес при решаване на проблеми. Видове мислене. Основни форми на мисленето. Основни ментални процеси.

11. Реч. (2 ч.). Дефиниране, исторически сведения. Език и реч. Основни свойства на речта. Видове реч. Сравнителен анализ между устна и писмена реч. Индивидуални речеви особености и онтогенеза на речта. Нарушения на речта – симптоми и синдромокомплекси.

12. Психология на социалната общност. (2 ч.). Класификация на социалните групи. В тематичното съдържание са включени: класификация на социалните групи, психология на малката група, видове малки групи, групова динамика. Вътрешно-групов конфликт. Личностни причини за възникване на конфликт. Помощ за преодоляване на груповия конфликт.

13. Психическо здраве. Защитни бариери при човека. (2 ч.). Критерии за психическо здраве. Самоуправление и психическо здраве. Дълголетие и психично здраве. Видове защитни механизми. Когнитивни механизми на психологическата защита. Теория за защитните механизми на личността. Интелектуални защити.

7. МЕТОДИ ЗА КОНТРОЛ:

Оценяване знанията на студентите се базира на предварително дефинирани критерии и се формира от **заключителен контрол** с критерии за **формиране на крайна оценка**. В методите за контрол, като критерии за оценка на знанията се имат предвид:

- Пълнота на усвояване на учебния материал;
- Усвоена терминология;
- Съобразителност и гъвкавост при приложенията на знанията;
- Аналитични умения и способности;
- Умения за формиране на изводи и обобщения.

7.1. ТЕКУЩ КОНТРОЛ:

Текущият контрол се базира на учебната активност на студентите по време на учебните занятия. **Присъствието на предвидените по учебния план лекционни занятия по дисциплина**, съгласно Чл. 92, ал. 1, т. 1 от Правилник за устройството и дейността на Медицински университет – Плевен и Чл. 19, ал. 1 от Правилник за организацията на учебния процес в МУ – Плевен **е задължително и е основание за заверка на семестъра** по учебната дисциплина от страна на преподавателите.

7.2. ЗАКЛЮЧИТЕЛЕН КОНТРОЛ:

Заключителният контрол предвижда провеждане на писмен изпит в сесията за втори семестър. Изпитът се провеждат по график, обявен от Учебен отдел при спазване реда и про-

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Издание: П
		Дата: 10.01.2012 г.
		Страница 7 от 8 стр.

цедурите според Правилника на МУ – Плевен. Той се състои от въпросник с отворен и затворен тип въпроси. Времето за самостоятелно справяне с теста е предварително дефинирано от преподавателя – до 2 астрономични часа.

7.3. ФОРМИРАНЕ НА КРАЙНА ОЦЕНКА:

Крайната оценка е по шестобалната система и се закръглява с точност до единица в съответствие със скалата по ECTS. Минималната оценка за приключване на обучението е „Среден 3”, съотнесена с Европейската система за трансфер на кредити.

8. СИСТЕМА ЗА НАБИРАНЕ НА КРЕДИТИ:

Общ брой кредити: **4**

Сумарната кредитна оценка се формира от:

- присъствие на лекции;
- самостоятелна подготовка и полагане на семестриален изпит.

9. ИЗПИТЕН КОНСПЕКТ:

1. Психологията като научна област. Структура на психологията. Съвременната психология и другите науки.
2. Структура на психиката.
3. Методология и методи на психологията.
4. Психология на личността. Структура на личността.
5. Потребности и мотиви.
6. Дейностни характеристики на личността. Видове дейност. Поведение. Поведението като психофизиологически феномен. Рисково поведение. Асоциално поведение.
7. Способности. Понятие за способности. Структура на способностите.
8. Темперамент. Дефиниране. Основни свойства на темперамента. Характеристика на основните видове темперамент.
9. Природно-типологична основа на личността. Емоции и чувства. Функции на емоционалната сфера.
10. Волева сфера. Понятие за воля. Структура на волевия акт. Характеристика на волевия процес. Изграждане на волеви качества.
11. Характер. Общо понятие за характер. Основни свойства на характера. Структура на характера. Типове характер.
12. Внимание. Структура на вниманието. Видове внимание. Основни свойства на вниманието.
13. Усещания. Класификация на усещанията. Общи закономерности. Нарушения на усещанията.
14. Възприятия. Основни свойства на възприятията. Видове възприятия. Илюзии.
15. Памет. Дефиниране. Характеристика на паметта. Класификация – видове памет. Паметов процес. Фактори, повлияващи запомнянето.
16. Мислене. Структура на мисловния процес при решаване на проблеми. Видове мислене. Основни форми на мисленето. Основни ментални процеси.
17. Реч. Дефиниране. Видове реч. Основни свойства на речта.
18. Психология на социалната общност. Класификация на социалните групи. Вътрешно-групов конфликт.
19. Психическо здраве. Критерии за психическо здраве.

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Издание: П
		Дата: 10.01.2012 г.
		Страница 8 от 8 стр.

10. ПРЕПОРЪЧВАНА ЛИТЕРАТУРА

- Балтаджиева, Й., Психология на общуването, Я., 1998
 Десев, Л., Речник по психология, С., 2008
 Джонев, С., Социална психология, 1-4 том, С., 1999
 Джонев, С., Социална психология, т.3, Малки групи, С., 1996
 Енциклопедия по психология, под ред. на Р. Дж. Корсини, С., 1998
 Ждан А. Н, История психологии от Античности до наших дней, М., 2004
 Крылов, А., Психология, М., 2004
 Минчев, Б., Проблеми на общата психология, С., 1998
 Морозов, А., Деловая психология, М., 2005
 Петровский, А.В., Вопросы истории и теории психологии, М., 1998
 Пирьев, Г., Проблеми на когнитивната психология, С., 2000
 Рогов, Е., Психология, М., 2005
 Стаматов, Р., Б. Минчев, Психология на човека, Пд., 2003
 Трифонов, Т., Обща психология, ВТ, 2002
 Цветкова, С., Увод в психологията, Пл.,ИЦ-МУ, 2013

11. АВТОР НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА:

Доц. С. Цветкова, д.пс

Учебната програмата е разгледана на катедрен съвет на катедра „Общественоздравни науки“, приета е от Програмен съвет на Факултет Обществено здраве и е утвърдена от факултетен съвет на факултет „Обществено здраве“.